

Функціонування і розвиток механізмів державного управління

УДК 351

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент,

заступник директора з навчально-виховної роботи

Навчально-наукового інституту менеджменту та психології

ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Жукова Ирина Витальевна

кандидат наук по государственному управлению, доцент,

заместитель директора по учебно-воспитательной работе

Учебно-научного института менеджмента и психологии

ГУВО «Университет менеджмента образования»

Zhukova Irina

Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor,

Deputy Director for Educational Work of the

Educational and Scientific Institute of Management and Psychology

SEE "University of Education Management"

ORCID: 0000-0003-4927-0610

**НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ВПЛИВУ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАПРАВЛЕННЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНІЗМОВ
ВЛИЯНИЯ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА НА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ
ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF MECHANISMS OF
INFLUENCE OF CIVIL SOCIETY ON STATE REGULATION OF LAW
ENFORCEMENT ACTIVITY**

Анотація. Розкрито роль та значення впливу громадянського суспільства на процеси державного регулювання правоохоронної діяльності. Розкрито ключові аспекти державного регулювання правоохоронної діяльності за умови здійснення активного впливу на неї представників громадянського суспільства. Обґрунтовано головні фактори впливу громадянського суспільства на діяльність правоохоронних органів, що відіграють важливу роль у процесах забезпечення належного функціонування системи державного регулювання правоохоронною діяльністю в Україні. Обґрунтовано, що для дієвого виконання завдань, які покладені на правоохоронні органи, дані структури вступає у взаємодію представниками громадського сектору. Доведено, що взаємодія з громадянським суспільством системи правоохоронних органів виступає важливим аспектом для підвищення ефективності даних органів у сферах забезпечення гарантування прав і свобод людини, публічного порядку та безпеки, інтересів суспільства і держави, а також, протидії злочинності.

Сформовано висновки стосовно змісту нових підходів до організації роботи правоохоронних органів з населенням, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування у сфері охорони правопорядку. Розглянуто комплекс існуючих на сьогодні управлінських заходів для досягнення максимальної дієвості функціонування системи державного регулювання правоохоронної діяльності у ракурсі впливу на неї представників громадянського суспільства. Окреслено сучасні тенденції та пріоритетні напрями вдосконалення механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності, зокрема, адміністративно-правового напрямку на засадах партнерства.

Ключові слова: державне регулювання, правоохоронна діяльність, громадянське суспільство, вплив, взаємодія, напрями удосконалення.

Аннотация. Раскрыта роль и значение влияния гражданского общества на процессы государственного регулирования правоохранительной деятельности. Раскрыты ключевые аспекты государственного регулирования правоохранительной деятельности при условии осуществления активного воздействия на нее представителей гражданского общества. Обоснованно главные факторы влияния гражданского общества на деятельность правоохранительных органов, которые играют важную роль в процессах обеспечения надлежащего функционирования системы государственного регулирования правоохранительной деятельностью в Украине. Обосновано, что для эффективного выполнения задач, возложенных на правоохранительные органы, данные структуры вступают во взаимодействие с представителями общественного сектора. Доказано, что взаимодействие с гражданским обществом системы правоохранительных органов выступает важным аспектом для повышения эффективности данных органов в сферах обеспечения гарантирования прав и свобод человека, общественного порядка и безопасности, интересов общества и государства, а, также, противодействия преступности.

Сформулированы выводы относительно содержания новых подходов к организации работы правоохранительных органов с населением, общественными организациями и органами местного самоуправления в сфере охраны правопорядка. Рассмотрен комплекс существующих на сегодня управленческих мер для достижения максимальной действенности функционирования системы государственного регулирования правоохранительной деятельности в ракурсе влияния на нее представителей гражданского общества. Определены современные тенденции и приоритетные направления совершенствования механизмов влияния гражданского общества на государственное регулирование

правоохранительной деятельности, в частности, административно-правового направления на принципах партнерства.

Ключевые слова: государственное регулирование, правоохранительная деятельность, гражданское общество, влияние, взаимодействие, направления совершенствования.

Summary. *The role and significance of the influence of civil society on the processes of state regulation of law enforcement activities are revealed. The key aspects of state regulation of law enforcement activity under the condition of active influence of civil society representatives on it are revealed. The main factors of the influence of civil society on the activity of law enforcement bodies, which play an important role in the processes of ensuring the proper functioning of the system of state regulation of law enforcement activities in Ukraine, are substantiated. It is substantiated that in order to effectively perform the tasks assigned to law enforcement agencies, these structures interact with representatives of the public sector. It is proved that interaction with civil society of the law enforcement system is an important aspect to increase the effectiveness of these bodies in ensuring the protection of human rights and freedoms, public order and security, the interests of society and the state, as well as combating crime.*

Conclusions are formed regarding the content of new approaches to the organization of law enforcement agencies' work with the population, public organizations and local self-government bodies in the field of law enforcement. The complex of the existing administrative measures for achievement of the maximum efficiency of functioning of system of the state regulation of law enforcement activity in a foreshortening of influence of representatives of civil society on it is considered. Current trends and priority areas for improving the mechanisms of civil society influence on state regulation of law enforcement, in

particular, the administrative and legal direction on a partnership basis, are outlined.

Key words: *state regulation, law enforcement activity, civil society, influence, interaction, directions of improvement.*

Постановка проблеми. На нинішньому етапі державотворення в процесі активного здійснення соціально-економічних змін у суспільстві, широкої демократизації політичного життя ключовим завданням уряду України виступає налагодження дієвої співпраці правоохоронних органів із громадським інститутами з метою підвищення рівня довіри суспільства до вищезазначених структур та підтримки їх населенням країни. Тож, встановлення партнерських відносин представників правоохоронних органів та громадянського суспільства, налагодження досить тісної їх взаємодії та збільшення впливу громадського сектору на державне регулювання правоохоронною діяльністю можна виокремити як важливі аспекти існування будь-якої держави світу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Правові та функціональні аспекти співпраці інститутів громадянського суспільства та правоохоронних органів доволі глибоко розглядали у власному науковому доробку наступні автори: Т. Гарасимів, Н. Гончарук, Т. Дапо, О. Дніпров, М. Завальний, В. Кадала, О. Лялюк, В. Павліченко, Л. Прокопенко та інші. Проте, незважаючи на ретельну увагу багатьох науковців до вказаної проблеми, ряд питань вимагає значного наукового уточнення та доопрацювання. В тому числі, і питання впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності.

Мета статті – визначення сучасних тенденцій розвитку та основних пріоритетних напрямів удосконалення основних механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності в Україні з метою налагодження ефективної співпраці

правоохоронних структур з представниками громадського сектору у сфері охорони правопорядку.

Виклад основного матеріалу. Вплив громадянського суспільства будь-якої держави на державне регулювання правоохоронної діяльності направлений на оперативне виявлення та усунення проблемних питань, безпосередньо пов'язаний із функціонуванням системи правоохоронних органів країни та сприяє використанню інноваційних методів з метою підвищення ефективності здійснення даної діяльності.

У зв'язку з цим, доцільно визначити наступні спільні проєкти в діяльності правоохоронних органів та громадянського суспільства в Україні:

- здійснення спільних наукових досліджень у даній сфері;
- розроблення проєктів законів, загальнонаціональних та місцевих програм по співробітництву;
- спільне проведення експертизи нормативно-правової документації даного напрямку;
- участь представників правоохоронних органів у діяльності центрів надання правової допомоги населенню та громадських приймалень;
- організація телефонних «гарячих ліній» з різних питань щодо правоохоронної діяльності та надання у цій сфері послуг населенню;
- співпраця правоохоронних структур з міжнародними неурядовими громадськими організаціями з питань державного регулювання правоохоронною діяльністю;
- постійна реалізація просвітницьких заходів з метою покращення рівня правового виховання та освіти різних верств населення, в тому числі, учнів, студентів, молоді тощо;

- висвітлення у друкованих засобах масової інформації та в інтернет-мережі інформації про здійснення державними органами правоохоронної діяльності [1, с. 189-190].

Одним із важливих напрямів співпраці з громадянським суспільством представників правоохоронних структур виступає протидія порушень у галузі природоохоронної сфери, що стане можливим з використанням засобів суспільного впливу. У такому випадку, залучаються різноманітні групи населення: окремі громадяни, професійні спілки, трудові колективи, представники засобів масової інформації, громадські об'єднання (екологічні, молодіжні, члени громадських формувань) та інші представники громадянського суспільства [2, с. 113].

На наш погляд, одним із перспективних напрямів удосконалення механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності є реалізація загальнонаціонального проекту по забезпеченню територіальних громад окремим представником правоохоронних органів, який не тільки здійснюватиме свою діяльність на території даної громади, а й проживатиме там. При цьому, важливим аспектом є обов'язковість звітування по його роботі не тільки перед безпосереднім керівництвом, а й перед керівництвом громади, за якою він закріплений, знаходячись з ними у партнерських відносинах. Головним завданням такої особи буде орієнтація на потреби місцевих жителів, підтримка постійної співпраці з мешканцями певного району, забезпечення охорони правопорядку та запобігання вчинення злочинних дій на даній території, а, також, оперативне реагування на виникнення проблем своєї громади [3, с. 34].

Світовий досвід розвинених країн світу дає поштовх для використання в Україні наступних заходів з метою підвищення ефективності взаємодії представників громадянського суспільства та правоохоронних структур:

- створення спеціальної структури з метою проведення досліджень у правоохоронній сфері та визначення основних проблем її функціонування, підготовки офіційної статистики щодо діяльності правоохоронних органів, оцінювання здійснюваних реформ тощо;
- розвиток проектів сусідського спостереження
- сприяння здійснення волонтерської допомоги у правоохоронній діяльності зі сторони громадянського суспільства [4, с. 7].

На наш погляд, перспективними заходами щодо удосконалення механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності, також, можна вважати наступні:

- оптимізацію системи прийняття управлінських рішень правоохоронної сфери у сторону зближення таких структур з громадянським суспільством;
- створення необхідних умов для підтримки соціального партнерства між громадським сектором та правоохоронними структурами з метою переорієнтації позицій громадян до усвідомлення відповідальності перед державою, а, також, позицій держави – щодо служіння суспільству
- підвищення значимості координаційних функцій правоохоронних органів на місцевому рівні та підтримка горизонтальної координації правоохоронної діяльності за допомогою застосування принципу децентралізації у процесі прийняття управлінських рішень [5].

Також, важливим напрямом удосконалення механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності, можна вважати реалізацію заходів для підвищення рівня політичної та правової свідомості представників громадянського суспільства з метою здійснення результативного впливу представників

громадського сектору на процеси забезпечення безпеки населення [6, с. 94].

З метою підвищення авторитету системи правоохоронних органів серед населення та отримання активної підтримки з боку громадянського суспільства необхідно, також, реалізовувати заходи з метою створення позитивного іміджу представників даних структур за допомогою проведення програм підвищення рівня їх професійної компетентності та загального покращення результатів їх діяльності.

У такому ракурсі, доцільним може стати впровадження заходів по забезпеченню безпосереднього діалогу між представниками правоохоронних структур та громадського сектору під час особистих зустрічей, а, також, проведення заходів з метою формування у громадян відчуття особистої причетності до здійснюваної діяльності у правоохоронній сфері [7, с. 100; 8; 9; 10; 11].

Висновок. Нагальною потребою існування будь-якої країни є успішна діяльність її правоохоронних органів, що заснована на партнерських відносинах з громадянським суспільством. Важливим способом вирішення даного завдання є удосконалення механізмів впливу громадянського суспільства на державне регулювання правоохоронної діяльності. Впровадження усіх вищевказаних заходів у державне регулювання правоохоронної діяльності України сприятиме підвищенню рівня ефективності роботи правоохоронних органів, зокрема, зменшенню здійснюваних злочинів та правопорушень.

Література

1. Кобзар О. Ф. Поліцейська діяльність в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія / О. Ф. Кобзар. Харків; Дніпропетровськ: Панов, 2015. 316 с.

2. Казанчук І.І. Розвиток та зміцнення взаємодії Національної поліції України та населення на засадах партнерства – основа ефективної реалізації природоохоронної функції держави // Прикарпатський юридичний вісник водоохоронної функції держави. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4/2. С. 109–115.
3. Зозуля Є.В. Взаємодія органів національної поліції з органами місцевого самоврядування та громадою у сфері охорони правопорядку (історія, сучасний стан, напрями розвитку) // Правовий часопис Донбасу. Збірник наукових праць. 2017. № 3-4(61). С. 29-37.
4. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – право // Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020.
5. Бобрицький А. Л. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління 25.00.02 – механізми державного управління Механізми взаємодії органів публічної влади та правоохоронних органів (поліції) на місцевому рівні: програмно-цільовий підхід інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Київ, 2019.
6. Логвиненко М. І. Громадянське суспільство як головний чинник активізації діяльності правоохоронних органів, що забезпечують економічну безпеку України / М. І. Логвиненко, Н. В. Леунова // Форум права. 2017. № 1. С. 94–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_1_18
7. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції: монографія / Р. В. Миронюк. Дніпро: ДДУВС, 2020. 134 с.

8. Zhukova I.V., Romanenko E. Peculiarities of cooperation of the European Union in the framework of partnership civil society development programs // *Public management*. March 2020. № 2 (22). PP. 191-201.
9. Сучасні аспекти науки: колективна монографія / за заг. ред. Є.О. Романенка. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2020.
10. Романенко Є.О. Жукова І.В. Розробка механізмів формування інформаційного суспільства держави Сучасні аспекти науки: колективна монографія / за заг. ред. Є.О. Романенка. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2020. С. 39–50.
11. Непомнящий О. М. Механізми державного управління регіональним розвитком / О. М. Непомнящий, О. А. Дегтяр // *Менеджер*. 2018. № 1. С. 165-170.

References

1. Kobzar O. F. *Policejsjka dijalnistj v Ukrajinі: administratyvno-pravovyj aspekt: monografija* / O. F. Kobzar. Kharkiv; Dnipropetrovsjk: Panov, 2015. 316 s.
2. Kazanchuk I.I. Rozvytok ta zmicnennja vzajemodiji Nacionaljnoji policiji Ukrajinj ta naselennja na zasadah partnerstva – osnova efektyvnoji realizaciji pryrodookhoronnoji funkciji derzhavy // *Prykarpatsjkyj jurydychnyj visnyk vodookhoronnoji funkciji derzhavy. Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. # 4/2. S. 109–115.
3. Zozulja Je.V. Vzajemodija orghaniv nacionaljnoji policiji z orghanamy miscevogho samovrjaduvannja ta ghromadoju u sferi okhorony pravoporjadku (istorija, suchasnyj stan, naprjamy rozvytku) // *Pravovyj chasopys Donbasu. Zbirnyk naukovykh pracj*. 2017. # 3-4(61). S. 29-37.
4. Medvedenko S. V. *Administratyvno-pravovi osnovy vzajemodiji Nacionaljnoji policiji Ukrajinj z ghromadsjkistju v pravookhoronnij dijalnosti*. Dysertacija na zdobuttja naukovogho stupenja doktora filosofiji

- za specialnistju 081 – pravo // Odesjkyj derzhavnyj universytet vnutrishnikh sprav, Odesa, 2020.
5. Bobryckyj A. L. Dysertacija na zdobuttja naukovogho stupenja kandydata nauk z derzhavnogho upravlinnja 25.00.02 – mekhanizmy derzhavnogho upravlinnja Mekhanizmy vzajemodiji orghaniv publichnoji vlady ta pravookhoronnykh orghaniv (policiji) na miscevomu rivni: programno-ciljovyj pidkhid instytut pidghotovky kadriv derzhavnoji sluzhby zajnjatosti Ukrainy. Kyjiv, 2019.
 6. Loghvyenko M. I. Ghromadjansjke suspiljstvo jak gholovnyj chynnyk aktyvizaciji dijajnosti pravookhoronnykh orghaniv, shho zabezpečujutj ekonomichnu bezpeku Ukrainy / M. I. Loghvyenko, N. V. Leunova // Forum prava. 2017. # 1. S. 94–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_1_18
 7. Myronjuk R. V. Ghromadsjkyj kontrolj za dijajnistju policiji: monoghracija / R. V. Myronjuk. Dnipro: DDUVS, 2020. 134 s.
 8. Zhukova I.V., Romanenko E. Peculiarities of cooperation of the European Union in the framework of partnership civil society development programs // Public management. March 2020. # 2 (22). PP. 191-201.
 9. Suchasni aspekty nauky: kolektyvna monoghracija / za zagh. red. Je.O. Romanenka. Kyjiv; Bratyslava: FOP KANDYBA T.P., 2020.
 10. Romanenko Je.O. Zhukova I.V. Rozrobka mekhanizmiv formuvannja informacijnogho suspiljstva derzhavy Suchasni aspekty nauky: kolektyvna monoghracija / za zagh. red. Je.O. Romanenka. Kyjiv; Bratyslava: FOP KANDYBA T.P., 2020. S. 39–50.
 11. Nepomnjashhyj O. M. Mekhanizmy derzhavnogho upravlinnja rehionaljnym rozvytkom / O. M. Nepomnjashhyj, O. A. Djeghtjar // Menedzher. 2018. # 1. S. 165-170.